

ni natus erat. Et in eo quidem studio socium habuit Varum illum, cuius gratia sextam Elogam deinde scripsit, Epicurae Philosophiae placita de rerum origine continentem. De Syrone dicimus in illius Elogæ argumento: de Varo in eadem Elogæ, v. 7. Poësim imprimis dicitur suspicatus adhuc puer: & Cirrus, Atinum, Culicem, Moretum, Copam, Divas, Catalepton, Epigrammata, Aliegia junior scripsisse. At J. Scæliiger, & post eum doctissime omnes Atinum Cornelio Severo adjudicant: Moretum, Anli Septimii Severi esse idem suspicatur: Divas, quin a Valerio Carone scripta sint, ne dubitari quidem patitur: Copam Virgilio tribuit Priscianus, sed reclamant Scæliigero; *Piæpæta*, obsecrissimam epigrammatum farraginem, ex Ovidii, Catulli, Petroniique sæcibus collecta esse manifestum est. In *Catalepton* & *Epigrammatis*, ut multa sunt indigna Virgilio, propter malebicos & inverecundos sales: ita paucula quædam eodem adolescentem digna possunt videri. De *Ciri* & *Culex* major est controversia.

Ac Virgilio quidem esse hoc utrumque opusculum insereunt multis versus utriusque con plures aspersi, qui in Georgicis & Æneide, aut idem omnino, aut paulo accuratius limati reperuntur. Non esse autem, mihi persuadet stylus enervis ac vagus, obcuræ sententiæ, numeri dissoluti; profus ut qui tam sordide humilis fuit, non videatur potuisse unquam ad perspicuam illam Bucolicorum tenuitatem, multo minus ad splendendam Æneidos majestatem assurgere. Bene quidem Scæliiger saltum demonstrat, id quod in vita Virgilio legitur, scripsisse Culicem, quicumque tandem Culex ille sit, at ex quindecim natum. Quippe Statius in Genethliaco Lucani Silv. l. 2. v. 74. restatur Lucanum scripsisse Pharsaliam, ante multa opera ultimam condidit Pharsaliam, eamque mox ex parte inenendatam reliquit, anno quo mortuus est ætatis vigesimo septimo. Adde ego, Culicem hunc, quem habemus, Octavio dicatum esse. At Octavianus tum, cum numerabat Virgilio annum decimumquintum, ipse tantum octavum attingerat: qua ætate, nec ipsi poemata dicari, nec ea dici de ipso poterunt; *As in, cui meritis ortus fiducia iantri*; aut ut habent codices alii, *As in, cui meritis ortus fiducia calviti, Octavio venerande*. Igitur scriptum fuisse Culicem probabile est, cum Octavianus aliquo in nomine cepit effecisse idæ temporis, quo donatus a Julio Cæsare militibus donis, cum in Hispaniensi castra secutus est, anno U. C. circiter 705. Octavii 19. Virgilio 26. Quod quis credat? Virgilium ab illa Culicis exilitate ita re-

pente convalescisse, ut anno post tertio quartove Bucolica scribere tam æquabili & vivido & puro nitore inceperit. His abducor ut putem, insulsum illum Culicem, quem habebimus præ manibus, ab incerto aliquo posteriorum ætatum scriptore fictum esse; qui est apud veteres laudari passim videret juvenilem Maronis Culicem, amissum illum vitio temporum restituere per ludum aut per sumnam audaciam voluerit, quomodo deinceps a levissimis scriptoribus multa malitiose conficta sunt, ut Cornelii Galli elegiæ, & nuper Petronii fragmentum.

Idem esto de *Ciri* iudicium, quam Ovidii tempore posteriorem esse indicat Scyllæ, patris & patriæ rursus meditantis, cum nutrice colloquium; locus omnino exaratus ad similitudinem illius colloquii, quod habet Myrrha patris amore infans; cum nutrice item sua. Metam. l. 8. Nec ablinct Scyllæ nutrix ab exemplo ipsius Myrrhæ proferendo, ut plane existimem flosorem illum Virgiliæ: Ciris, ad Myrrham Ovidianam inter scribendum oculos intendisse. Non est igitur audientis Scæliiger, cum Cirim illam ipsam ultimam esse statuit opus Virgilio, etiam Æneide posterius: quamquam cum sumum est feliciter venia, quam Culex; tametsi jacent in eo multa, multa horrent, nitent quam paucissima: nec a Virgilio senescente, & æquo rerum suarum æstimatore scribi tantillo in poemato potuit; *Accipe dona meo militum vigiliata labore*, nec Virgilium juvenem, & Bucolica, Georgica, Æneida meditantem, tantum rei poetice jam tum ceperat radium, ut in hoc tã levi opere desinere non dubitaret: *in quo iure meas utinam requiescere Divas; & leviter blandum liceat deponere noverem*. Nec juvenis itaque, nec senex Virgilio Cirim scripsit.

Annus U. C. 609. Aug. 9. Virg. 16.
 CN. POMPEIUS MAGNUS 2.
 M. LICINIUS CRASSUS 2.
 Virgilium reor non scripsisse dicitur Virgilium apud Pseudo-Dionarium, anno ætatis 17. isdem illis Consulibus, quibus natus erat. Id ipsum agnoscit Scæliiger, sed minus considerare. Neque enim ab Idibus Octobribus primi Pompeiani Consulibus, ad Idus Octobres secundi, completos annos reperio plures quam quindecim. Si vero Virgilio toga virili donatus est Pompejo & Crasso secundum Coss. id anno Virgilio aut decimo quinto completo, aut decimo sexto in eunte contigit. Sin ad usque decimum septimum in eunte recedendum est, annus is fuit U. C. 700. Consules, L. Domitius Ænobarbus, & Ap. Claudius Pulcher. Si denique decimum septimum completus requiritur, annus fuit U. C. 701. Consules, Cn. Domitius Calvinus,

Annus U. C. 708. Augusti 18. Virgilio 25.
 C. JULIUS CÆSAR 3.
 M. ÆMILIUS LEPIDUS 1.
 Illius Cæsaris mensis Octobris quater triumphat, de Gallia, de Asia, de Ægypto, de Africa. Octavianus, sororis eius nepos, militibus donis triumpho Cæsaris Africano donatus est, quamquam experti belli propter ætatem. Suetonius in Augusto, 8.
 Annus U. C. 709. Aug. 19. Virgilio 26.
 C. JULIUS CÆSAR 4. solus.
 Cæsar proficiscitur in Hispanias adversus Pompeii magni liberos. Octavianus videmus firmus a gravi coelestine, per insulas hostibus vias, paucissimis comitibus, navigio etiam facto, avunculum subsecutus magnopere demeruit. Suetonius ibid. Cæsar rediit sub initium Octobris triumphat quintum de Hispaniis.
 Annus U. C. 710. Aug. 20. Virg. 27.
 C. JULIUS CÆSAR 5.
 M. ANTONIUS.
 Cæsar expeditionem destinans in Parthos. Octavianum pramittit Apolloniam. Ibi ille, dum studiis vacat, audit Cæsarem in Senatu occisum esse Idibus Martiis, se ab eo in nomen & familiam adoptatum. Romam rediit; sed adversante M. Antonio Consule, adjungit se optantibus, quos et insensos seiebat.
 Annus U. C. 711. Aug. 21. Virg. 28.
 C. VIBIUS PANSÆ.
 A. HIRTIUS.
 Octavianus mittitur cum Consulibus adversus M. Antonium, qui Decimum Brutum Martium obsessum tenebat. Solvitur obsidio: Consules tamen bello pereunt. Fit agorum aliqua inter milites divisio per decemvros, in quibus erat Cicero. Octavianus armata manu Romam ingressus, consulatum mortuus Pansa tunc vacuum, ab invito Senatu extorquet 14. Kal. Septembris 19. Augusti: ante annum ætatis vigesimum expletum. Inito Consulatu statim in nomen & bona Cæsaris lege transit, vocatusque effe deinceps ab omnibus; Dionæ teste 146. C. JULIUS CÆSAR OCTAVIANUS. Pansa post, nempe 27. Novembris, ipse ac M. Antonius & M. Æmilius Lepidus, Triumvros se reipublice constituendæ in quin-

quennium renunciant, magistratus abique Senatus & Populi consilio designant in eodem tempore; proscriptioem inimicorum suorum inducunt, qua Cicero 7. Decembris occisus est.

Hinc erroris arguntur, qui volunt Elogam Virgilio sextam Romæ auditam a Cicero fuisse in theatro, cum a Cytheride miina cantaretur: eundemque Romanæ eloquentiæ principem, ad suam & novi poetæ laudem exclamasse: *Magna spes altera Romæ*: quæ verba deinceps Virgilio in Æneida retulerit. Tamen cum Cicero occisus est, Elogas scribere nondum Virgilio cœperat; necdum venerat Romam; sed adhuc, aut Mediolani, aut in rure suo verlabatur, ut mox deinde ostendemus.

Annus U. C. 712. Aug. 22. Virg. 29.
 L. MUNATIUS PLANGUS 2.
 M. ÆMILIUS LEPIDUS 2.
 Kæteros Julio Cæsari habitos honores, facillum ipsi dicens in foro, ejus simulacrum ludis Circensibus cum Veneris simulacro circumferendum decernunt. Hinc Octavianus se Divi filium appellavit. Circa Novembrem pugnat ad Philippis in Macedonia, preunte Cassio & Bruto, duobus prælis, mensis fere unius intervallo districtis, ex Ptolearcho. M. Antonius abit in Asiam: Octavianus in Italiam rediit; ut agros suis Antonianique veteranis dividat.

Annus U. C. 713. Aug. 23. Virg. 30.
 M. ANTONIUS.
 P. SERVILIUS ISAVRICUS.
 Fit agorum divisio, ex optimis quibusdam, que urbis Italicæ, ejectis per vim dominiis, non nisi tantum, qui contra Triumvros steterant, sed etiam aliis; ut habent Appianus & Dio. Pulvia M. Antonii uxor, & Lucius Antonius Consul Marci frater, cum divisionis illius administrationem & gratiam apud milites derivare ad se non possent, veterum possessorum querelis in speciem commoti, bellum in Octavianum suscitant. Afinius Pollio, M. Antonii singularis amicus, Galliam Cisalpinam integram copis tenet, & Alpium transicum Octavianæ Legionibus intercludit, ut constat ex Appiano lib. 5. Idem Lucio Persiæ obsessio suspectas ferre frustra conatus, sub anni festinatione initium dedita Persiæ, cum septem Legionibus Venetiis; in qua regione Mantua est, in potestate Antonii diu retinet, ut testatur Velleius.

Atque hæc illa est Agæria largitio, qua virgilio Andino patrimonio suo multatus est. Neque enim est, cur Conradus calambæ 146. C. JULIUS CÆSAR OCTAVIANUS. Pansa post, nempe 27. Novembris, ipse ac M. Antonius & M. Æmilius Lepidus, Triumvros se reipublice constituendæ in quin-

tum enim levis erat ac fere nulla Romæ Octavianis auctoritas, ut optimates & ipse Cicero de eo occidendo cogitarent. Quare Virgilius dicere tum de illo non potuit id Ecl. I. *Deus nobis hæc omnia fecit*: neque istud: *Hic illum vidi juvenem, Melibœæ, quatinus bis Jenois cui noxia dies altaria fumant*: potuit vero hæc Philippensis divisione, cum se iam Octavianus Divi Julii filium appellaret, summæque polleret triumphatus auctoritate. Multo minus ferendi Probus & Pomponius Sabinus, qui id ad Actiacam divisionem rejiciunt, & annum U. C. 723. Cum enim e plerisque omnibus Virgilianæ vitæ Scrip- toribus certum sit, Bucolica triennio esse perfecta, certum item, ut mox demonstra- bitur, Eclogam quartam anno U. C. 714. Pollione Consule esse editam: certum id quoque habendum est, spatium illud trien- nium circa Consulatum Pollionis omnino esse numerandum. Adde quod idem ipse Pom- ponius Virgilius dicat editisse Bucolica anno ætatis 23, aut 24. Probus & Pædianus, anno 28. Servius, anno 29. Atque divisionis Actiææ tempore annos numerabat plenos atque integros novem ac tringenta, quod in- curiam Scriptorum ejusmodi manifestam facit.

Igitur sic statuo. Virgilium Afinio Pollio- ni, tum in Gallia Cisalpina & Venetia, cu- jus pars est ager Mantuanus, cum imperio versanti, sive per Varum, quocum philoso- phiæ studuerat, sive per Cornelium Gallum, sive per seipsum innotuisse: per Pollionem commendatum esse Mæcenati: per hunc ad Octavianum gratiam irrepisse. Quamquam enim tunc diversarum erant partium Mæce- nas & Pollio: similitudo tamen studio- rum & æqua probitatis fama sic utrumque sociabat, ut anno proxime sequente admi- nistri Brundusinæ pacis una adhibiti sint. Certe Pollionis in Virgilium priora fuisse merita, Mæcenatis potiora, vel ea res probat, quod prior a Virgilio gratia Pollioni, major Mæcenati relata sit: Ecloga unica mox in illius honorem edita; Georgicis de- inde libris quatuor hujus nomini nuncupa- tis.

Fretus ea commendatione Virgilius, agros ut reciperet suos, Romam sub anni hujus initio primum venit. Quidni enim Virgilio de fe hâc habeatur? At Ecloga prima sub Tityri persona testatur, sibi ante amissos agros Romam ignotam fuisse: *Urben quam dig- nitate Romam, Melibœæ, putavi Strulus ego hinc nostræ simlem, &c.* Se libertatis obtinende gratia eo profectum: *Et quæ tanta fuit Romam tibi causa videndi? Libertas, &c.*

Eam ob rem inter fabulas puto quocumque habet vitæ Scriptori de eius ad Octavianum gratiam aditu, quod magistro stabuli carus

primum fuerit, quod panes eidem ut uni stabularis in singulos dies dati, quod Octavianus, de genere ac patre suo aliquando sollicitus, consuluerit ea de re stabularium Maronem, ejusque opera speraverit patrem se posse suum certo intelligere, quia is de can- num equorumque genere ac parentibus scire interdum respondebat. Fuerit enim vero Maroni singularis illa, quam scripta fuisse libri Georgici declarat, rei veterinariae peritia; fuerint hæc omnia, quæ narratæ, temporum rationi accommodata, ut minime sunt: quis tantum Octavianum fuisse sump- tum credat, ut veterinarie medicinæ eam esse vim sibi persuaderet; aut tantam Romani moris incertiam, ut se *regem magnanimum* appellaret? aut ipsi Virgilio tantam futuro- rum eventuum noticiam, ut Octavianum Augusti nomine appellaret, ante annos mi- nimum quatuordecim, quam esset honorifi- ca illa appellatio ejus in gratiam instituta? Quid? jocus ipse quam infusus: Pistoris filium sibi Octavianum videri, quod panes liberaliter erogaret. Cui fabulæ locum pu- to præbuisse quod apud Suetonium legitur: Antonium Octaviano inter cætera probra solitum objicere, quod proavum haberet p- sorem.

Hoc itaque anno scripta est Ecloga prima, qua poeta suam in agro recuperando felicitatem sub Tityri nomine repræsentat. Pro- inde exorsus est Bucolica, cum annum de- curreret nonum ac vigesimum, e nemum Idus Octobris attigisset, quo tempore trigessimus erat ingressurus. Statimque Roma profectus Mantuum, novofque possessores conatus ex agro ejicere, Arium nempe Centurio- nem, aut primpilarem Milienum Toron- nem, aut veteranum Claudium; ab eo, quisquis fuerit, male habitus, agere vitæ suæ consuluit, Mincio naturo trajecto. Romam regressus, ut vim novo Octaviani edicto reprimeret, Eclogam, quæ ordine nona legitur, obtulisse videtur Varo, apud Octavianum gratioso, quasi libellum supplicem indicemque calamitatis; eamque, ut res urgebat, subitario impetu e variis carminum, quæ meditabatur, fragmentis concinnasse: quod legenti persuasum fore facile confido.

Annus U. C. 714. Aug. 24. Virg. 31.

CN. DOMITIUS CALVINUS.

C. ASINIUS POLLIO.

Octavianus Lucium Antonium urbem- que Perusiam deditione accipit. Marcus in Italiam veniens, maximo belli metu factus, Brundisii pacem cum Octaviano com- ponit; administris ex parte Octaviani, Mæce- nate; ex parte Marci, Pollione. Octavia soror Octaviani, mortuo Marcello priore viro, Marco Antonio conjux datur. Re- deunt

deunt Romam Triumviri; sed Sexto Pom- pejo Magni filio mare Siculum infestis navi- bus obtinente, fames in urbe sævientes urbem in Triumvros concitat. Octavianus & An- tonius, a plebe tantum non laniati, de pa- ce cum S. Pompejo conveniunt ad Puteolos, in litore Campaniæ. Ita compositis rebus, læticia communis & rerum omnium copia in urbem redit. Decedunt e magistratu Con- sules, Calvinus & Pollio, in paucos qui su- pererant anni hujus dies, more illorum tem- porum. Antonius exercitus sui partem, ut per hycem exiret, mittit adversus Parthinos, gentem Illyricam, & olim Bruti Cassiique studiosam; expeditionemque Pol- lionis suo committit, ut colligatur ex eius triumpho de Parthinis anno proxime conse- quente.

Virgilius, cum filius Pollionis natus esset, ejus genethiaco canit Ecloga quarta, an- tequam Pollio magistratum abdicasset; nam v. 11. *Tæque adeo decus hoc ævi, te consule inibi Pollio*; post Brundisiam pacem Pollionis opera constitutum, nam v. 17. *Pacatumque reget patrii virtutibus orbem*; post pacem et- iam Puteolanam, in vestra scilicet in urbem abundantia, nam v. 25. *Ipse lacte domum referent dispersa capelle Uvæ, &c.* Igitur sub extremis anni dies. Parum enim sana fuisse illa ætatis auræ promissio, imminente aut Brundisii belli, aut Pompejanæ famis metu.

Annus U. C. 715. Aug. 25. Virg. 32.

L. MARCIUS CENSORIUS.

C. CALVINUS SABINUS.

Pollio bellum adversus Parthinos feliciter gerit: de quibus triumphum agit 8. Kal. Novembris.

Dum inde Pollio Romam redit ad trium- phum, Virgilius Eclogam octavam componit, ubi peritringit bellicæ ejus laudes, v. 6. *Tu mihi, seu magni superas jam Jaxa Tmaris, Si- ve oram Illyrici legis æquoris, &c.*

Nec procul ab eo tempore, nempe circa medium Octobrem, videtur scripta etiam illa, quæ ordine tertia legitur: cum scilicet victimæ & sacra triumphalia pro Pollionis victoria pararentur. Ideo commendat poëta, ut vituli taurique Pollionis pascantur v. 84. *Pollio amat nostram, quamvis sit rustica, Musam; Pierides; vitulum lectiori pascite vestro. Pollio & ipse facit nova carmina: pascite taurum, &c.* Quam si quis levem conje- cturam puer; de illa non admodum pugna- bo necum ut sentiat.

Annus U. C. 716. Aug. 26. Virg. 33.

APPIUS CLAUDIUS PULCHER.

C. NORBANUS FLACCUS.

Bellum inter Octavianum & S. Pompe- jum renovatur, adversa primum Octa- viani fortuna.

Virgilius Bucolicis finem imponit, post- quam ea triennio ante inceperat. Tunc ergo scripta est Ecloga, quæ decima nume- ratur, quam hic ipse consignat nota: *Ex- timum hunc Arethusa mihi concede laborem, Cæteræ, quas hic omifimus, quo tempore scriptæ sunt, nihil certo indicat.*

Annus U. C. 717. Aug. 27. Virg. 34.

M. VIPSANIUS AGRIPPA I.

L. CANNIUS GALLUS.

Um adversus S. Pompejum Octavianus bellum inflatur; orditur Virgilius Mæcenatis suavitæ Georgica, quæ septem an- nis consequentibus exsequitur, maxima ex parte Neapoli.

Annus U. C. 718. Aug. 28. Virg. 35.

L. GELLIUS POLLICOLA.

M. COCCIDIUS NERVA.

Pompejus ab Octaviano navali pugna vincitur. Octavianus divinis honoribus colitur nunc primum incipit: ut habet Appianus lib. 5. *Croil.* M. Antonius, re adver- sus Parthos male gesta, concedit in Ægyptum ad Cleopatram; ubi se luxui & volu- ptatibus tradit.

Annus U. C. 719. Aug. 29. Virg. 36.

L. CORNICIUS.

S. POMPEIUS S. F.

Pompejus fuga fe recipit ad Antonium, & Titio. Octavianus victor inter Deos tutelares oppidatum consecratur, cum sem an- nos 28. exegisset, ut habet disertè Appi- anus lib. 7.

Quicquid ergo hædenus de divinitate Octavianii apud Virgilium reperitur, id ab eo didum, ut per adulationem, aut quia jam inde ab anno 712. Divi Julii fe filium appel- labat.

Annus U. C. 720. Aug. 30. Virg. 37.

M. ANTONIUS 2.

L. SCRIBONIUS LIBO.

Annus U. C. 721. Aug. 31. Virg. 38.

C. CESAR OCTAVIANUS 2.

L. VOLCATIUS TULLIUS.

Annus U. C. 722. Aug. 32. Virg. 39.

CN. DOMITIUS ÆNOBARBUS.

C. SOSTIUS.

Is annis tribus facta sunt belli femina, H Octavianum inter & Antonium. Annus U. C. 723. Aug. 33. Virg. 40.

C. CESAR OCTAVIANUS 3.

M. VALERIUS MESSALA.

Debellatur apud ÆRIUM, Epri promon- torium, 2. Septembris, M. Antonius ab Octaviano, cum immissis auxiliis, quæ ex Armenia, Media, Ægypto, Arabia, India, totaque ferme Asia collegerat. Mox in Ægyptum cum Cleopatra bellum reparaturus fugit.

TESTIMONIA VETERUM DE VIRGILIO.

HORATIUS, *Satyr.* l. 1. r. 10.

Fortis epus acer,
Uti nemo, Varius ducit: molle atque sacrum
Virgilio amnuerunt gaudentes iure Camanæ.

Idem, *Sat.* 6.

Optimus olim
Virgilius, post hunc Varius, dixere qui essem.

PROPERTIUS, *lib.* 2. *Eleg.* ult.

Me iuven besternis postum languere corollis,
Quem tenuit iactu certus ad ossa Deus:
Acta Virgilium custodis litora Phæbi,
Cæsaris & fortes dicere posse rates:
Qui nunc Æneæ Trojani suscitât arma,
Istæque Lavini mania litorebus.
Cedit Romani scriptores, cedit Græci.
Nescio quid majus nascitur Iliadæ.
Tu canis umbrosi subter pineta Galeæ
Phrygiæ, & ætius Daphnæ arundinibus & C.
Tu canis Alceæ veteris præcepta poetæ,
Quo sepes in campo, quo vivet vœa iugo.
Tale sacris carmen docta testudine, quale
Cythibus impositis temperat arcticalis.

OVIDIUS, *Artis amat.* lib. 3.

Et profugum Ænean, alie primordia Romæ,
Quo nullum Latio clarius extat opus.

IDEM, *Amorum* lib. 1.

Tityrus, & segetes, Æneæque arma legentur,
Roma triumphati dum caput orbis erit.

IDEM, *Trist.* l. 2.

Et sâmen ille tue felix Æneidos auctor
Consulti in Tyrios arma virumque toros.
Nec legitur pars ulla magis de corpore toto,
Quam non legitimo sâdere iunctus amor.
Phylidis hic idem tenebreque Amarillidis ignes
Bucolicis juvenis luserat ante modis.

SILIUS, *lib.* 8.

Mantua Musarum domus, etque ad sidera cætu
Eruca Andino, & Smyrnæis æquula plectris.

STATIUS, *Thebaida* alloquens.

Vive precor, nec tu divinam Æneida tenta;
Sed longe sequere, & vestigia semper adora.

JUVENALIS, *Satyr.* 11.

Conditor Iliados cantabitur, etque Maronis
Atifioni dubiam scientiæ carmina palmam.

MARTIALIS, *Epig.* l. 8.

Temporibus nostris etas cum cedit avorum.
Crevit & major cum duce Roma suo:
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tanta bella sonare tuba?
Sint Mæcenates, non deerunt, Flaccæ Maronæ:
Virgiliumque tibi vel tua rura dantur, & C.

IDEM, *lib.* 14.

Accipe sacundi Culicem studiose Maronis,
Ne nugis possis arma virumque canas.

SULPICIUS CARTHAGINENSIS.

Iusserat hæc rapidis atolevi carmina flammis
Virgilius, Phrygium que cecinere duces.
Tuoque vocat, Variusque simul, maxime Cæsar,
Non sinis, & Latæ consulis historia.
Infelix gemino cecidit præpe Pergamæ igni,
Et pene est alio Troja cremata rogo.

ALCIMUS.

Mæonio vati qui par aut proximus esset,
Consultus Pæan risi, & hæc cecinit:
Si potuit nasci quem tu sequereris, Homere:
Nascetur qui te possit, Homere, sequi.

VELLEIUS, *lib.* 2.

Inter que maxime nostri ævi eminent,
princeps carminum Virgilius, Rabiriusque,
& C.

SENECA, *Controv.* lib. 3.

Virgilium illa felicitas ingenii in ora-
tione soluta reliquit. Ciceronem eloquentia
sua in carminibus destituit.

PLINIUS, *Hist.* l. 7. c. 30.

D. Augustus carmina Virgillii cremari con-
tra testamenti ejus verecundiam vetuit:
majusque ita Vati testimonium contigit,
quam si ipse sua carmina probavisset.

PLINIUS, *Epist.* 21. lib. 3.

Virgillii ante omnes imaginem veneraba-
tur Silius, cujus natalem religiosius quam
suum

fium celebrabat: Neapoli maxime, ubi mo-
numentum ejus adire ut templum solebat. Secundus, inquit, est Virgilius: propior
tamen primo quam tertio.

TACITUS, *Dialogo de Orat.*IDEM, *lib.* 9.

Malo securum & secretum Virgillii fecer-
sum, in quo tamen, neque apud D. Augu-
stum gratia caruit, neque apud populum
Romanum notitia. Testes Augusti Epistolæ:
testis ipse populus, qui auditis in theatro
versibus Virgillii surrexit univèrsus, & for-
te præsentem spectantemque Virgilium ve-
neratus est sic quasi Augustulum.

QUINTILIANUS, *lib.* 10.

Utar verbis iisdem, que ex Afro Domi-
tio juvenis accepi: qui mihi interroganti,

Vetustatis amator unice fuit Virgilius.

MACROBIUS, & GELLIUS,
Totis capitibus, que exscribere longum
est.

LAMPRIDIUS, *de Alexandro Severo.*

Virgilium, Platonem poetarum vocabat:
enique imaginem cum Ciceronis simula-
cro in secundo lalario habuit, & Achil-
lio juvenis accepi: qui mihi interroganti,

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padoa.

Concediamo licenza a Sebastian Coleti, che possi ri-
stampare il libro intitolato: *P. Virgillii Maronis
Opera. Interpretatione, & notis illustravit Carolus Rnaus
Soc. Jesu ad usum Serenissimi Delpbini:* Editio nova au-
dior, & emendatior: giusto gli esemplari stampati altre
volte in Venezia.

Dat. 12. Giugno 1733.

(Gio: Francesco Morosini Kav. Rif.

(Pietro Grimani Kav. Rif.

Agostino Gadaldini Segr.

ARGU-

ARGUMENTUM

I N BUCOLICA.

BUCOLICUM carmen idem est ac pastorale, deducto nomine a pastoribus; quorum sunt precipui qui curant boves, sive bubulci, Græce Βουκόλοι, a βῶς bos. Quo in genere Virgilius Theocritum, Syracusanum poetam, imitandum sibi proposuit.

Carmina ejusmodi sua vocavit Theocritus Idyllia, Virgilius Eclogas. Est autem ἐκλογὴ Ecloga, delectus paucorum aliquot opusculorum & pluribus, que fecerit auctor, nec lucē digna iudicari: vel delectus quorundam versuum, quos e Theocrito per imitationem expresserit: est enim ἐκλέγειν eligere, secernere. Male autem scribitur a quibusdam Ecloga, quasi ab ἀλεξ capra & λόγος sermo: tum quia non ἐκλογὴ, sed διολογία dicenda esset: tum quia minima pars hujus operis ad capras pertinet; ad oves, cantus, amores, multo maxima: tum denique quia nomen Eclogæ aliis operibus tribuitur bene multis, in quibus pastoritium nihil, immo nihil omnino præter delectum significat. Tales habemus hodie Polybii, Diodori, Strabonis Eclogas, sive excerpta e majori opere: Odus Horatii vocat Sidonius Apollinaris, varii carminis Eclogas: ejusdem Horatii Satyræ quibusdam in codicibus Eclogæ inscribuntur. Cæpta sunt Bucolica anno Virgilii 29. exente, U. C. 713. & iniquius persecta: ut jam in Vita, moxque singulis in Eclogis differemus.

Del. 15. Giugno 1733.

(Gio: Francesco Morolini Kiv. Ric.

Pietro Giannini R. v. Ric.

ARGU

P. VIR.

P. VIRGILII MARONIS BUCOLICA. ECLOGA I. * TITYRUS.

ARGUMENTUM.

CÆSAR Octavianus cum Agrum Cremonensem & Mantuanum veteranis militibus in præmiam attribuisset, Virgilius Mantuanus inter ceteros agello suo spoliatus est: sed Mæcenati commendatus per Asinium Pollionem, qui tunc in illa regione cum aliquot legionibus versabatur, & per Mæcenatem in Octaviani gratiam inducitur, quod amiserat, recuperavit. Hæc igitur Ecloga laudes Octaviani & Romæ, suam felicitatem, Mantuanorum calamitatem commemorat. Tityrus Virgilium representat, Melibœus Mantuanos.

Scripta est anno Virgilii 29. Urbis condite 713. Coss. P. Servilio & Lucio Antonio, Marci fratre: quo anno facta est celebris agrorum divisio, ex qua bellum Perustinum statim erupit, veteribus agrorum dominis confugientibus ad Lucium, & cum eo adversus Triumviros conspirantibus. Accidit autem agrario illi divisio post victoriam Philippensem Octaviani & M. Antonii de Bruto & Cassio Julii Cæsaris persecutoribus anno proxime precedente relatam: non vero post victoriam Asiaticam Octaviani de M. Antonio, ut male in Pomponii & Probi commentariis legitur. Cedit enim hæc in annum Virgilii 39. at Bucolica ante annum ejus 32. absoluta sunt; quippe anno 29. incepta, & triennio perfecta. Quos errores in Vita Poete susus emendavimus.

NOTÆ.

* **TITYRUS.**) Aptum argumentum non calamus, avis quædam, Servio aries major, men. Est enim Tityrus Helychio Satyrus, Interpreti Theocriti otiosus.

MELIBŒUS, TITYRUS.

MEL. Tityre, tu patula recubans sub tegmine fagi,
Silvestrem tenui Musam meditaris avena:
Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva;
Nos patriam fugimus: tu, Tityre, lentus in umbra

5 For

INTERPRETATIO.

MEL. Tityre, tu jacens sub umbraculo fagi opacæ modularis castilenam pastoralem, cum parva fistula: nos deserimus terminos patriæ, & agros amanos; nos eximus & patria: tu, Tityre, otiosus sub umbra

NOTÆ.

Melibœus) Bonum curator, sive paterfamilias, quia cura est ipsi de bobus.
1. Fagi) Fagus, quæ & taxillus dicitur arbor glandifera, Ital. faggio, ex qua olim homines videlicet: unde dicta Græcis quidam exiit fagus, a φαγω, sive φάγω, edere; Latine autem taxillus pariter ab eisu. Utramque aliqui non male distinguunt.
2. Avena.) Musca instrumenta inter præflos concinnata, primo ex avenis calamiflores triticeis inter se cera compactis: tum que arundinibus & cavatis baxi fistulis, mox ex arum tibiis, animalium cornibus, metal-
lis, &c. Unde avena, stipula, calamus, arundo, fistula, buxus, tibia, cornu, &c. pro musicis instrumentis usurpantur.

A

5. Ana-